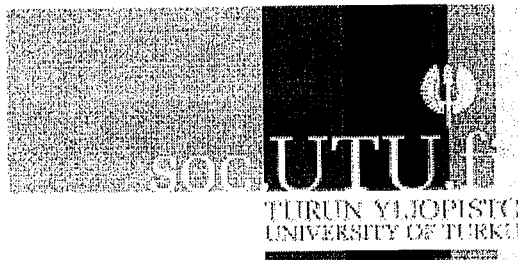


**TURUN YLIOPISTO**

**Yhteiskuntatieteellinen  
tiedekunta**

**Valintakoe 1.6.2010**

**klo 10-15**





TURUN YLIOPISTO  
YHTEISKUNTAJÄTEELLINEN  
TIEDEKUNTA

## **PYRKIJÄN OHJEET**

### **Vastaaminen**

Kirjoita kaikkiin vastauspapereihin nimesi ja henkilötunnuksesi. Kirjoita nimesi ja henkilötunnuksesi myös suttupapereihin. Kirjoita ehdottomasti eri paperille eri pääaineiden vastaukset. Noudata lisäksi niitä ohjeita, joita annetaan tehtävämonisteessa: useissa tapauksissa myös jokainen vastaus pyydetään kirjoittamaan omalle paperille.

**Vastaa yhden pääaineen alalta annettuihin tehtäviin.** Jos olet sähköisessä hakulomakkeessa ilmoittautunut kahteen pääaineeseen, valitse niistä molemmista annetut tehtävät. Kokeessa ei voi enää muuttaa hakulomakkeessa ilmoitettuja hakukohteita.

Vastausaika on tasan viisi tuntia. Kokeesta saa poistua aikaisintaan tunnin kuluttua kokeen alkamisesta.

Pääsykokeessa ei saa käyttää laskinta.

### **Kun olet valmis**

Jätä vastaukset ja suttupaperit valvojalle ja esitä henkilöllisyystodistuksesi. Kysymysvihon saat pitää itselläsi.

### **Tulosten ilmoittaminen**

Hyväksytyjen nimet julkistetaan 30.6. tiedekunnan ilmoitustaululla (Publicum, Assistentinkatu 7) sekä internet-osoitteessa [www.soc.utu.fi](http://www.soc.utu.fi). Sitä ennen pyydetään välttämään puhelintiedusteluja. Myöhemmin voi omia pisteitä tiedustella numeroista (02) 333 5038, (02) 333 6978 ja (02) 333 5361.

Sekä hyväksytyille että hylätyille lähetetään tieto postitse hakulomakkeessa olevaan osoitteeseen.

# VALINTAKOEKYSYMYKSET 2010

## FILOSOFIA

(Räikkä ja Siipi (toim.): Ajattele, filosofoi, Tammi 2006)

Kirjoita kunkin kysymyksen (1-4) vastaus eri paperille.

1. Moneuden ongelma ja ehdotukset sen ratkaisemiseksi (15 pistettä)
2. Pahan ongelma ja se ratkaisuyritykset (15 pistettä)
3. Moraalitiedon ongelma ja sen ratkaisuvaihtoehtoja (15 pistettä)
4. Vastaa lyhyesti:
  - a) Diskriminaation ulottuvuudet (3 pistettä)
  - b) Miten monikulttuurisuuteen voidaan Chandran Kukathasin mukaan suhtautua? (4 pistettä)
  - c) Millainen on demokratian vastainen tiedollinen argumentti? (4 pistettä)
  - d) Millainen on Condorcet'n juryteoreema? (2 pistettä)
  - e) Mitä tarkoitetaan deterrenssteorialla? (2 pistettä)

## POLIITTINEN HISTORIA

(Railo ja Laamanen (toim.): Suomi muuttuvassa maailmassa, Edita 2010)

(max 12 pistettä/kysymys)

1. Kerro, miten autonomian aikaan liittyvä uusi tutkimussuunta on syntynyt ja kehittynyt sekä kuvaile sen nykyistä asemaa.
2. Miten Suomessa suhtauduttiin Euroopan diktatorisiin järjestelmiin maailmansotien välisellä kaudella Suomi muuttuvassa maailmassa -kirjan mukaan?
3. Miten ja minkä vuoksi Suomi siirtyi välirauhan aikana kansallissosialistisen Saksan aseveljeksi? Kuvaile Suomen siirtymistä Saksan liittolaiseksi ja valota niitä syitä, joita tämän siirtymän taustalla oli Markku Jokisipilän mukaan.
4. Millainen suhde Suomella on ollut Euroopan yhteisöihin Suomi muuttuvassa maailmassa -kirjan mukaan vuodesta 1951 vuoteen 1995?
5. Pistä aikajärjestykseen (vanhimmosta uusimpaan) seuraavat tapahtumat:

Gorbatsov tulee valtaan

Noottikriisi

Suomi liittyy Pohjoismaiseen neuvostoon

Stalin kuolee

EEC:n perustaminen

Yöpakkaset

Tsekkoslovakian miehitys

Suomen ja Neuvostoliiton hyökkäämättömyyssopimus solmitaan

IKL perustetaan

Jozsef Pilsudski nousee diktaattoriksi

Kirjoita esseen aineistotehtävän vastaukset eri papereille.  
 Monivalintatehtävään vastaa kysymyspaperille.

1. Esseetehtävä (21 pistettä):

Sosiaalinen pääoma.

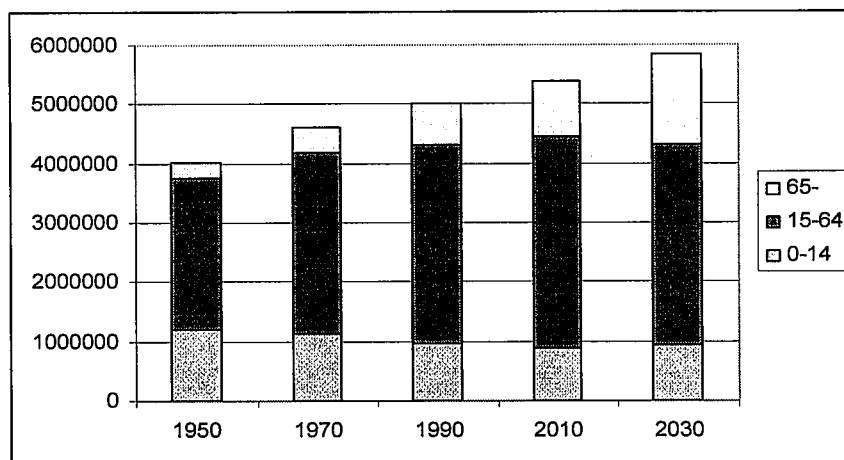
2. Monivalintatehtävä (18 pistettä): ks. erillinen moniste

3. Aineistotehtävä (21 pistettä):

Tarkastele Suomeen kohdistuvaa työperäistä maahanmuuttoa. Käytä vastauksessasi hyväksi pääsykoekirjan tietoja sekä oheista aineistoa (kuviot 1 kpl, taulukot 2 kpl, tekstilainaukset 3 kpl)

- a) Miten työvoiman tarve kehittyä Suomessa seuraavien vuosien aikana?
- b) Mitä eri näkökulmia esitetään koskien työperäistä maahanmuuttoa ja sen merkitystä suomalaiselle hyvinvointivaltiolle? Tukevatko oheiset tilastot esitettyjä näkökulmia?
- c) Pohdi, mitä maahanmuuttokeskustelussa esitetyt näkökulmat voivat merkitä suomalaisen hyvinvointivaltion perusarvojen kannalta.

**Kuvio 1.** Ikäryhmien kokojen kehitys Suomessa 1950-2030 (Lähde: Tilastokeskus 2009)



**Taulukko 1.** Suomessa asuvien työllisyys- ja työttömyysasteita kansalaisuuden mukaan vuonna 2009 (Lähde: Tilastokeskus 2009)

KANSALAISSUUS	LKM	TYÖLLISYYSASTE	TYÖTTÖMYYSASTE
Suomi	5 183 058	71,7	8,7
Venäjä	26 909	47,7	27,8
Somalia	4 919	21,7	55,2
Kiina	4 620	48,1	8,5
Thaimaa	3 932	46,6	22,9
Turkki	3 429	53,2	22
Irak	3 238	19,7	60,9
Intia	2 736	52,7	7,2
Iran	2 508	30,6	43,6
Vietnam	2 270	43,3	30,8
Afganistan	2 189	17,8	61
Yhteensä	5 326 314	70,7	8,9

**Taulukko 2.** Suomessa vuonna 2009 myönnetyt oleskeluluvat hakuperusteittain  
(Lähde: Maahanmuuttovirasto 2010)

Peruste	lkm	%
Työnteko	2883	19
Elinkeinoon harjoittaminen	57	0,4
Suomalainen syntyperä	474	3,1
Opiskelu	3993	26,3
Muu peruste	2497	16,4
Perheside, avioliitto, lapset tms	5304	34,9
<b>Yhteensä</b>	<b>15208</b>	<b>100</b>

### **Teksti 1.**

#### Heinäluoma: Ulkomaista työvoimaa ei pidä houkutella liikaa

Sdp:n eduskuntaryhmän puheenjohtajan Eero Heinäluoman mielestä hallituksen arvio työperäisen maahanmuuton tarpeesta on täysin pielessä. Heinäluoma sanoo Hufvudstadsbladet-lehden haastattelussa, että talouden taantuma on olennaisesti vähentänyt ulkomailta saapuvan työvoiman tarvetta. Jos hallitus pitää kiinni tavoitteestaan lisätä työperäistä maahanmuuttoa, töitä ei enää riitä suomalaisille. Tämä voimistaisi rasismia, Heinäluoma varoittaa.

### **Teksti 2.**

#### Työmarkkinajärjestöt arvostelevat Heinäluomaa

Työmarkkinajärjestöt arvostelevat Eero Heinäluoman puheita ulkomaisen työvoiman rajoittamisesta. Elinkeinoelämän keskusliiton mielestä työperäistä maahanmuuttoa pitäisi lisätä. SAK puolestaan toivoo avointa keskustelua siitä, miten ja millaista työvoimaa houkutellessaan Suomeen.

Eero Heinäluoman (sd) viikonloppuiset pohdinnat ulkomaalaisen työvoiman määrän rajoittamisesta eivät herättäneet innostusta SAK:ssa. Liiton elinkeinopoliittinen asiantuntija Pia Björkbacka yhtyy kuitenkin siihen, että avoin keskustelu aiheesta on tarpeen.

- Pitäisi keskustella siitä, millä lailla työvoimaa houkutellessaan, minkälaista informaatiota siitä liikkuu ja millaista työvoimaa Suomeen tarvitaan, Björkbacka sanoo.

Elinkeinoelämän keskusliitossa taas kummastellaan kannanottoja, jotka asettavat suomalaiset työttömät ja työperäisen maahanmuuton vastakkain. Työvoima- ja maahanmuuttopolitiikan asiantuntijan Mikko Räsänen mielestä Suomesta on vaikea löytää tekijöitä tietyille aloille ja alueille, vaikka taantuma onkin lisännyt työttömien määrää entisestään.

Kansanedustaja puolustaa niitä suomalaisia, jotka katsovat, ettei maahanmuuttoa pidä lisätä.

"Ei se ole rasismia, vaan järkevä reaktio siihen, että meillä on maassa 300 000 työtöntä", hän sanoo.

Heinäluoman mukaan edes väestön ikääntyminen ei ainakaan seuraavan vaalikauden aikana kasvata valtavasti työperäisen maahanmuuton tarvetta, eikä kenties sitä seuraavallakaan vaalikaudella.

Lähde: Helsingin Sanomat 24.4.2010 (online):  
<http://www.hs.fi/politiikka/artikkeli/Hein%C3%A4luoma+Ulkomaista+ty%C3%B6voimaa+ei+pid%C3%A4+houkutella+liikaa/1135256356009>

- Meillä on työvoimatoimistossa avoinna noin 45 000 työpaikkaa, jotka eivät kohtaa suomalaisia työttömiä syystä tai toisesta. Yleensä ala tai alue eivät vain kohtaa, sanoo Räsänen.

EK:sta kerrotaan, että rekrytointiongelmista raportoivat tällä hetkellä erityisesti palvelualojen yritykset ja teknologiateollisuus. Lisäksi viidennes kaikista EK:n jäsenyrityksistä on ilmoittanut paikkaavansa työvoimapulaa jatkossa ulkomaalaisella työvoimalla.

Myös SAK uskoo, että esimerkiksi sosiaali- ja terveysalalla työvoimapula on tulevaisuudessakin totta kotimaan karuista työttömyyslukuista huolimatta.

- Kun talouslama kaksi vuotta sitten alkoi, oli hirveän vaikea arvioida tarvetta, mutta tulevaisuudessa on varmaa, että sosiaali- ja terveysalalle on työvoimantarvetta, toteaa Pia Björkbacka.

SAK:n mukaan tietyillä aloilla taantumien vaikutusta ulkomaisen työvoiman tarpeeseen pitäisi kuitenkin arvioida kriittisesti.

- Suomeen on tultu töihin erityisesti siivous- ja kiinteistöalalle, talonrakentajiksi ja metallipuolelle. Kun katsotaan tilannetta niiden näkökulmasta, taantuma on vaikuttanut työvoiman tarpeeseen paljonkin. Tällä hetkellä muun muassa 7 000 siivoajaa on työttömänä. Ulkomaisen työvoiman käyttöä sääntelee muun muassa ulkomaalaislakiin

kirjattu vaatimus niin sanotusta saatavuusharkinnasta, jonka mukaan työvoiman saatavuus tulee selvittää kotimaassa ennen, kuin sitä aletaan etsiä ulkomailta. SAK säilyttäisi kyseisen vaatimuksen jatkossakin, EK sen sijaan luopuisi siitä lain uudessa, parhaillaan valmistella olevassa versiossa. Eduskunta äänestää uudesta ulkomaalaislaista vielä kevään aikana.

### Teksti 3.

#### Jutta Urpilainen: Maassa maan tavalla

Olen vakaasti sitä mieltä, että Suomessa pitää elää ja toimia Suomen lakien, normien ja työehtojen mukaisesti.

Minusta meidän ihmisoikeuksiin sitoutuneiden poliitikkojen pitää pystyä sanomaan myös ääneen, että emme hyväksy kunniaväkivaltaa, naisten silpomista tai alistamista, vaikka nämä ilmiöt saattavat joidenkin kulttuuriin kuuluakin. Ruotsi on tässä suhteessa Suomea kypsempi yhteiskunta: siellä ihmisoikeuksien puolustaminen on itsestään selvä osa vastuullista maahanmuuttokeskustelua.

Viime aikaisessa keskustelussa maahanmuuttajat on usein nähty yhtenä ryhmänä, josta keskustelua käydään. Tosiasiassa kyseessä on kuitenkin kantaväestömme huomattavasti kirjavampi joukko, johon mahtuu mukaan mitä erilaisimmista taustoista, maista, kulttuureista ja koulutustaustaisista ihmisiä. On päätöstentekijöiden velvollisuus keskustella asiasta yhtä laajasti kuin mitä se on, eikä yleistää ja yksinkertaistaa.

Maassa maan tavalla oli yksi teesini maahanmuuttopolitiikassa. Koko puheen johtoajatuksena oli ihmisarvon puolustaminen, mistä kaikki teesit kumpuavat. Näkemykseni Suomen linjaksi maahanmuuttopolitiikassa kiteytyy seuraavasti:

1. Ihmisoikeudet kuuluvat kaikille - myös ei-syntyperäiselle suomalaiselle. Ketään ei saa syrjiä. Tämä on SDP:n maahanmuuttopolitiikan ydin.
2. Suomalaisiin saa rakastua ja suomalaiset saavat rakastua. Avioliitto ja muut perhesyöt ovat keskeinen syy oleskeluluvan myöntämiseen. Perheenyhdistämisissä on pyrittävä tiukkaan, mutta kansan oikeudentajun mukaiseen linjaan, joka kohtelee ihmisiä aina yksilöinä.
3. Suomeen saa tulla töihin suomalaisilla työehdoilla. Kun meillä on Suomessa työntekijöistä pula, toivotamme ulkomaiset työntekijät tervetulleeksi työskentelemään suomalaisilla työehdoilla. Hyvinvointivaltion ylläpitäminen edellyttää pidemmällä aikavälillä työperäistä maahanmuuttoa kantaväestömme ikääntyessä kiihtyvällä tahdilla. Tarvitsemme nykyistä suunnitelmallisempaa maahanmuuttopolitiikkaa

Lähde: YLE Uutiset / Hanna Eskonen, 27.4.2010 (online):

[http://yle.fi/uutiset/kotimaa/2010/04/tyomarkkinajari\\_estot\\_arvostelevat\\_heinaluomaa\\_1634729.html?print=true](http://yle.fi/uutiset/kotimaa/2010/04/tyomarkkinajari_estot_arvostelevat_heinaluomaa_1634729.html?print=true)

Lähde otettu 19.5.2010

työvoiman saatavuuden lisäämiseksi. Työperäisen maahanmuuton rooli on täydentää Suomesta jo löytyvää työvoimaa, ei olla sen korvaajana. Ensi vaalikauden osalta on selvää, että pääongelmamme on täällä jo olevien työllistäminen: Suomessa on 300 000 työtöntä ja yli 100 000 piilotyötöntä, jotka tarvitsevat työpaikat.

Vanhasen hallitus on jäänyt vanhentuneen ohjelmansa vangiksi, kun hallitus on tuonut eduskuntaan esityksen vapauttaa EU:n ulkopuolelta tulevan työvoiman maahanmuuttoa olosuhteissa, joissa työttömyys on kääntynyt uudelleen nousuun.

4. Suomelta saa pyytää apua, jos on hätä. Pakolaisia ja turvapaikkaa tarvitsevia on autettava jatkossakin. Kansainväliseen solidaarisuuteen kuuluu, että kannamme vastuuta maailman hädänalaisista ihmisistä. Siksi kiintiöpakolaisten ja turvapaikkaa tarvitsevien vastaanottamista on jatkettava.

5. Maassa pitää elää maan tavalla. Suomessa on noudatettava suomalaisia lakeja, työehtoja ja pelisääntöjä. Maassa maan tavalla on kansanviisaus, joka koskee niin oikeuksia kuin velvollisuuksia. Erilaisten kulttuuritottumusten varjolla tehtävät ihmisoikeusloukkaukset ovat yhtä tuomittavia kuin muutkin ihmisoikeusloukkaukset. Työllistyminen on parasta kotouttamispolitiikkaa, mutta ilman kielitaitoa se ei kuitenkaan useinkaan onnistu. Ulkomaisen työvoiman hyväksikäyttäjiä emme Suomeen missään oloissa halua. Hyväksikäytön estämiseen onkin kiinnitettävä nykyistä huomattavasti enemmän huomiota: Harmaata taloutta ja vierastyövoiman asiatonta käyttöä on määrätietoisesti torjuttava. Kaikilla työntekijöillä Suomessa pitää olla samat työ- ja palkkaehdot. Hallituksen toimet, kuten valvontaresurssien vähentäminen, ovat lisänneet riskiä kaksien työmarkkinoiden synnylle.

Jutta Urpilainen, SDP:n puheenjohtaja

Lähde: Urpilaisen kolumni MTV3:n internetsivuilla: <http://www.mtv3.fi/uutiset2008/nettivirus.shtml?urpilainen>

Lähde otettu 18.5.2010. Tekstiä on lyhennetty

KIRJOITA TILASTOTIETEEN JA MATEMATIIKAN VASTAUKSET ERI PAPERILLE!  
Kaikki 10 tehtävää ovat pisteiltään samanarvoisia.

### Tilastotiede

(Grönroos: Johdatus tilastotieteeseen. Kuvailu, mallit ja päättely.)

1. Alla on tilastotieteestä valmistuneiden opiskelijoiden sijoittumista koskeva teksti. Tutki (suomalaisten) vokaalien esiintymistä tässä tekstissä laskemalla eri vokaalien lukumäärät ja esittämällä taulukkomuodossa muuttujan vokaali (arvoina eri vokaalit) frekvenssijakauma. Piirrä frekvenssijakaumaa havainnollistava vaakapylväskuvio.

Suuri osa viime vuosina tilastotieteestä valmistuneista on sijoittunut lääketutkimuksen palvelukseen. Muita työhönsijoittumissectoreita ovat korkeakoulujen tutkimus- ja opetustehtävät, julkiset ja yksityiset tutkimuslaitokset, vakuutuslaitokset ja valtion- ja kunnallishallinto.

2. Alla on lueteltu 15 oppilaan saamat pistemäärät pitkän matematiikan ylioppilaskokeessa. Määrää tästä aineistosta osuusajattelua käyttäen kvartiilit. Laske myös kvartiilipoikkeama.

34, 18, 9, 15, 17, 22, 29, 30, 36, 40, 42, 53, 32, 24, 20

3. Lasten lukumäärät viidessä perheessä ovat 3, 1, 0, 5, 1. Laske tästä aineistosta keskiarvo, keskihajonta, vinouskerroin ja huipukkuuskerroin. Tulkitse myös vinous- ja huipukkuuskertoimien arvot.
4. Tiettyä tuotetta valmistetaan tehtaassa kahdella linjalla A ja B. Tuotteista tehdään 60 % linjalla A ja 40 % linjalla B. Linjalla A tehdyistä tuotteista on 1 % ja linjalla B tehdyistä 2 % viallisia.

- a) Kuinka monta prosenttia tehtaan valmistamista tuotteista on viallisia?
- b) Jos saadaan viallinen tuote, niin millä todennäköisyydellä se on valmistettu linjalla A?

5. Vastaa lyhyesti:

- a) Määrittele todennäköisyys klassisen määritelmän mukaisesti.
- b) Määrittele satunnaismuuttuja  $X$  kertymäfunktio (kaava riittää).
- c) Yksi seuraavista ei ole sijainnin tunnusluku, mikä: moodi, kvartiilivälin pituus, yläkvartiili?
- d) Määrittele binomikerroin (kaava riittää).
- e) Millainen mittausasteikko on likert-asteikko?
- f) Määrittele moodi.

## Matematiikka

6. Ratkaise yhtälö

$$\sqrt{5(x-1)} - \sqrt{3x-2} - \sqrt{2x-3} = 0.$$

7. Ratkaise yhtälöryhmät

a)

$$\begin{aligned} 10x + 7y + 4 &= 0 \\ 6x + 5y + 2 &= 0. \end{aligned}$$

b)

$$\begin{aligned} \frac{1}{x} + \frac{1}{y} &= \frac{5}{6} \\ \frac{1}{x} - \frac{1}{y} &= \frac{1}{6}. \end{aligned}$$

8. Sievennä seuraavat lausekkeet:

a)

$$\frac{a^5b - 2a^3b^2 + ab^3}{a^2b^4 - a^6b^2}.$$

b)

$$\frac{mx + m - x - 1}{m^2 - 1}.$$

c)

$$\frac{2x^3 + 3x^2 + x}{x^3 - x^2 - 2x}.$$

9. Määrää sellainen vakion  $a$  arvo, että yhtälön

$$x^2 + ax + 3a = 0$$

toinen juuri on kaksi kertaa niin suuri kuin toinen juuri.

10. Vaunun takapyörä pyörähtää 8 kierrosta samassa ajassa, kun etupyörä pyörähtää 11 kierrosta. Pyörien halkaisijoiden erotus on 18 cm. Laske pyörien halkaisijoiden pituudet.

## VALTIO-OPPI

Vastaa kaikkiin kysymyksiin. Kirjoita vastaukset (Paloheimo & Wiberg: 1,2 sekä Hakovirta: 1, 2) eri papereille.

### **Paloheimo & Wiberg: Poliitiikan perusteet, luvut 1-5 (sivut 15–260), WSOY, Porvoo 1997 tai uudempi painos**

1. a: Esittele responsiivinen demokratiaoppi ja arvioi sen kritiikkiä  
b: Mitä tarkoittaa strateginen äänestäminen ja mitä ilmenemismuotoja se on saanut?  
c: Määrittele käsite *homo economicus*  
d: Esittele Condorcet'n paradoksi

Vastausten yhteispituus < 1 A4- konseptiarkki (4 sivua)  
(20 pistettä)

2. Päättäjäjoukko koostuu yhdeksästä henkilöstä, jotka kokoontuvat valitsemaan puheenjohtajaa. Ehdokkaita on kolme: A, B ja C. Päättäjien ilmoittamat mielipiteet ehdokkaista ovat seuraavat:

4 päättäjää pitää A:ta parhaana, C:tä toiseksi parhaana ja B:tä huonoimpana  
3 päättäjää pitää B:tä parhaana, C:tä toiseksi parhaana ja A:ta huonoimpana  
2 päättäjää pitää C:tä parhaana, B:tä toiseksi parhaana ja A:ta huonoimpana

Esittele kolme äänestäjiä tasapuolisesti kohtelevaa äänestysmenetelmää, jotka yllä kuvatussa tilanteessa päätyvät kukin eri ehdokkaan valintaan.

Vastauksen maksimipituus ½ konseptiarkkia (2 sivua)  
(10 pistettä)

### **Hakovirta: Maailmanpolitiikka: Teoria ja todellisuus, osat 1-5 (sivut 11–191), Kustannus 54, 2002**

1. Määrittele lyhyesti seuraavat neljä kansainvälisen politiikan tutkimuksen kannalta oleellista käsitettä tai ilmiötä (3 pistettä/kohta; yhteensä 12 pistettä)

- a) kausaalinen selittäminen
- b) postmodernismi
- c) konserttipolitiikka
- d) globaalisuus

2. Kirjoita analyttinen essee teemasta ”Maailman valtiollisen koostumuksen ja valtion aseman kehitys keskiajan lopulta nykyhetkeen” (18 pistettä; vastauksen enimmäispituus 1 arkki/4 sivua)